

Förstärkning och nedtoning – språkliga val i Folkhälsomyndighetens presskonferenser under pandemin 2020–2021

Gunilla Byrman

Institutionen för svenska språket, Linnéuniversitetet, gunilla.byrman@lnu.se

Asbjørg Westum

Institutionen för svenska språket, Linnéuniversitetet, asbjorg.westum@lnu.se

Under Covid-19-pandemin var det Folkhälsomyndighetens (FHM) uppgift att informera allmänheten om pandemins konsekvenser för individ och samhälle. Detta ställde stora krav på hållbara språkliga val av FHM:s representanter i de återkommande presskonferenserna, där merparten av tiden ägnades åt att besvara närvarande journalisters frågor. FHM måste uttrycka sig tillräckligt vagt för att inte säga eller lova för mycket och tillräckligt säkert för att inge förtroende.

Syftet med denna undersökning är att studera FHM:s språkliga val med fokus på nedtonande och förstärkande ord och uttryck i uttalanden om dödstal och munskydd, två teman som var frekventa under presskonferenserna (Westum & Byrman, 2023). Vi tar vår utgångspunkt i följande forskningsfrågor:

1. Vilka nedtonande uttryck använder FHM när de talar om dödstal och munskydd och hur används dessa?
2. Vilka förstärkande uttryck använder FHM när de talar om dödstal och munskydd och hur används dessa?

Materialet utgörs av ett urval av presskonferenser där alla språkliga uttryck som i sin kontext kan betraktas som nedtonande eller förstärkande har excerperats. Analysen anknyter till genre-teori och diskursanalys (t.ex. Swales 1990; Ekström & Eriksson 2018; Wodak 2021), men den mest tongivande teoretiska utgångspunkten finns teorier om *hedging* (Lakoff, 1972; Holmes 1994; Hyland 2010; Malmström 2015). Analysen visar att såväl förstärkningar som nedtoningar görs dels i en epistemisk kontext, dels i relationell, men att gränsdragningen däremellan är suddig.

Referenser

- Ekström, M., & Eriksson, G. (2018). Press Conferences. Wodak, R., Forchtner, B (Red.). *The Routledge Handbook of Language and Politics*. Abingdon: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315183718>.
- Holmes, J. (1990). Hedges and boosters in women's and men's speech. *Language & communication (Print)* 10, 1990 (3), 185–205.
- Hyland, K. (2010). Hedges, Boosters and Lexical Invisibility: Noticing Modifiers in Academic Texts. *Language Awareness*, 9(4), 179–197. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09658410008667145>
- Lakoff, G. (1972). Hedges: A study in meaning criteria and the logic of fuzzy concepts. *Journal of Philosophical Logic* 2(4), 458–508.
- Malmström, H. (2015). Preaching in uncertain terms: the place of hedging language in contemporary sermonic discourse. *Functions of Language*, 22(3), 332–361. DOI:[10.1075/fol.22.3.02mal](https://doi.org/10.1075/fol.22.3.02mal).
- Swales, J. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Westum, A. & Byrman, G. (under utgivning 2023). Trustworthiness in the Swedish strategies for Covid-19 in recorded press conferences from the Public Health Agency of Sweden. Beate Schirmacher., Mousavi, N. (Red.), *Truth Claims across Media*. London: Palgrave Macmillan.
- Wodak, R. (2021). Crisis Communication and Crisis Management during COVID-19. *Global Discourse*, 11(3), 1–20.